

PODZIAŁ MAJĄTKU PO ROZWODZIE – co trzeba wiedzieć?

Z chwilą zawarcia związku małżeńskiego pomiędzy małżonkami z mocy prawa powstaje wspólność majątkowa obejmująca przedmioty majątkowe, które zostały nabyte w trakcie jej trwania, pod warunkiem, że nie wystąpiły ustawowe okoliczności wyłączające taką możliwość, np. uprzednie zawarcie małżeńskiej umowy majątkowej. W skład majątku wspólnego małżeństwa wchodzi przede wszystkim pobrane wynagrodzenia za pracę oraz dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również majątku osobistego każdego z małżonków, czy też środki zgromadzone w funduszach emerytalnych. Do majątku wspólnego wchodzić będzie zatem wszystko to co nie należy do majątku osobistego każdego z małżonków. Do majątku osobistego należą:

1. przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
2. przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;
3. prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
4. przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;
5. prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie (np. prawo do alimentów, służebności osobiste);
6. przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość;
7. wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków;
8. przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;

9. prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy;
10. przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Podziałowi majątku po rozwodzie podlega co do zasady majątek wspólny, jednakże w trakcie dokonywania podziału małżonkowie powinni zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty oraz możliwe jest żądanie zwrotu wydatków i nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny.

Co do zasady podział majątku wspólnego małżonków dokonywany jest po prawomocnym zakończeniu postępowania rozwodowego. Od zasady tej kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje wyjątek albowiem na wniosek jednego z małżonków sąd może w wyroku orzekającym rozwód dokonać podziału majątku wspólnego ale tylko wówczas, gdy przeprowadzenie podziału majątku nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu o rozwód. Dokonać podziału majątku po rozwodzie można na dwa sposoby, tj. można dokonać umownego podziału majątku lub sądowego podziału majątku. Umowny podział majątku będzie możliwy tylko wówczas, gdy byli małżonkowie będą zgodni co do sposobu podziału majątku i zawrą stosowną umowę przed notariuszem. Wobec braku porozumienia pomiędzy małżonkami w przedmiotowym zakresie, koniecznym będzie dokonanie sądowego podziału majątku.

Aby zainicjować postępowanie sądowe w tym zakresie, należy złożyć do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce położenia majątku wnioski o podział majątku wspólnego. Opłata sądowa za wniesienie wniosku wynosi 1.000,00 złotych, a jeżeli wniosek zawiera tzw. zgodny plan podziału wówczas opłata sądowa wynosi 300,00 złotych, przy czym można złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w tym zakresie. Wniosek o podział majątku wspólnego jest pismem procesowym i w związku z tym powinien zawierać w swojej treści elementy konieczne dla każdego pisma procesowego, tj.:

- oznaczenie sądu, do którego wniosek jest kierowany,
- imiona i nazwiska stron oraz ich adresy zamieszkania,
- numer PESEL wnioskodawcy,
- oznaczenie rodzaju pisma, czyli tytuł np. „Wniosek o podział majątku wspólnego małżonków”,
- treść wniosku,
- dowody na poparcie przytoczonych twierdzeń,
- uzasadnienie wniosku,
- podpis wnioskodawcy,

- wymienienie załączników.

Ponadto, oprócz typowych elementów pisma procesowego we wniosku o podział majątku należy określić wartość majątku wspólnego małżonków, wskazać dowody na okoliczność ustania wspólności majątkowej np. załączyć wyrok rozwodowy, wskazać co wchodzi w skład majątku wspólnego i określić wartość poszczególnych składników majątkowych (m.in. wszystkie ruchomości, nieruchomości, środki pieniężne na rachunkach bankowych), wskazać któremu z małżonków mają przypaść konkretne składniki majątku, ewentualnie określić żądanie spłaty z tytułu wyrównania udziałów w majątku wspólnym.

Zasadniczo majątek wspólny małżonków jest dzielony po połowie, zdarzają się jednak przypadki, w których jeden z małżonków przyczynił się do powstania majątku w większym stopniu. W takiej sytuacji każdy z małżonków może żądać, aby ustalenie udziałów nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w jakim każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego. Skład oraz wartość majątku wspólnego ustalana jest przez sąd, przy czym skład majątku określony zostanie według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej, zaś wartość tegoż majątku ustalona zostanie według cen z daty podziału.

Sposoby podziału majątku wspólnego:

- podział poprzez przyznanie każdemu z małżonków poszczególnych składników majątkowych, przy czym każdy z małżonków staje się ich jedynym właścicielem, np. przyznanie żonie na własność domu oraz przyznanie mężowi na własność mieszkania,
- podział poprzez przyznanie jednemu z małżonków na własności określonego składnika majątkowego z obowiązkiem spłaty na rzecz drugiego małżonka,
- podział poprzez dokonanie sprzedaży majątku wspólnego i podział środków uzyskanych ze sprzedaży pomiędzy małżonków.